

„Mit lehet a tél ellen tenni? Várni kell a tavaszt.” (Jókai Mór) "A szeretet türelmes"... 1.Kor.13,4a

Pál apostol az 1Kor.13-ban megénekli a szeretet himnuszát - és a szeretet jellemzésére elsőként a türelmet nevezi meg: "A szeretet türelmes..."

Pedig mi sok szempontból ennek az ellenkezőjét tapasztaljuk: aki szeret, leginkább attól szenved, ha várnia kell, mert a várakozás elbizonytalanítja. Pedig ő visszajelzést akar; biztonságban akarja magát érezni. Ezért aztán gyakran kapkod - finoman, aztán egyre rámenősebben követelözik, esetleg zsarol - s viselkedésével éppen az ellenkezőjét éri el annak, amire vágyik, mert nem érti meg, hogy a szeretetet nem lehet kicsikarni. Nem veszi észre, hogy a szeretett embert lassanként tárgyként kezeli: ellenőrzi, sietteti, követel. S mindezzel azt éri el, hogy a szeretetének tárgya menekül. A türelmetlen szeretet birtokolni akar; nem társra, hanem tulajdonra vágyik.

Nemrég keresztelőt ünnepeltünk gyülekezetünkben, s az istentiszteleten azon gondolkodtunk, hogy mit is jelent nekünk a gyermek iránti szeretet. Az igehirdetés alapigéje a magától termő mag volt:

Márk 4, 26-29. Jézus ezt mondta: *"Úgy van az Isten országa, mint amikor az ember elvetette a magot a földbe, azután alszik és felkel, akár éjjel, akár nappal: a mag sarjad és nő, ő pedig nem tudja, hogyan. Magától terem a föld, először zöld sarjat, azután kalászt, azután ott az érett mag a kalászban. Amikor pedig a termés engedi, azonnal nekiereszti a sarlót, mert itt az aratás."*

A bölcs ember tehát vár. Szívén viseli a szeretett ember dolgát, de nem avatkozik bele folyton-folyvást a másik életébe és fejlődésébe, mert megérti, hogy a türelmetlen vagy erőszakos beavatkozás legalább annyit árthat a másiknak, mint amennyit használ. Gyermekeinket terelgethetjük, nevelhetjük, ezer dologra megtaníthatjuk, példát mutathatunk nekik, de a fejlődésük iránya nem csak a mi kezünkben van. Egy gyermek felnevelésében a türelem elsődleges fontosságú: ne te csináld helyette. Várd ki. Hagyd, hadd próbálja ki magát. Bízál benne, de maradj mellette. Szeretetedet soha ne vond meg tőle, különösen ne nevelési célból!

Valahogy így éljük meg Isten végtelen szerető türelmét. Ránk hagyja dolgainkat. Időt ad nekünk, hogy magunk jöjjünk rá, amire rá kell jönnünk. Hogy szabad akaratból találjunk rá a Hozzá vezető útra.

Talán ismerős a történet: Valaki egyszer észrevett egy pillangót, amint éppen a bábójából próbált kismászni. Az illető a folyamatot túl lassúnak találta, ezért gyengéden lehelni kezdte a lepkét. A meleg fuvallat fel is gyorsította a folyamatot. De ami kibújt a bábóból, nem lepke volt, hanem egy szétroncsolt szárnyú lény.

Vannak folyamatok, amelyeket nem lehet felgyorsítani, bármennyire is szeretnénk. Isten nem bábuként kezel bennünket, akiket kénye-kedve szerint irányíthat, ha már elege van a pizsmogásunkból, hanem kívárja a fejlődésünket - időt ad nekünk.

"Az az egy azonban ne legyen rejtve előttetek, szerettem, hogy az Úr előtt egy nap annyi, mint ezer esztendő, és ezer esztendő annyi, mint egy nap. Nem késlekedik az Úr az ígérettel, mint egyesek gondolják, hanem türelmes hozzátok, mert nem azt akarja, hogy némelyek elpusztuljanak, hanem azt, hogy mindenki megtérjen." 2. Péter 3,8-9.

Időt ad nekünk az Úr, hogy megértsük az üzenetét. Hogy a kudarcok sorozata után egyszer rátaláljunk a nekünk készített útra - és mi is képessé váljunk, másoknak időt és lehetőséget adni: fejlődésre, változásra.

"Adj még egy lehetőséget; adj még egy kis időt, hogy megint megpróbáljam azt, amibe már annyiszor beletörött a bicskám" - kérleljük egymást.

S ha fogytán a türelmünk, példát vehetünk Róla, aki annyira szeret minket, hogy vár: türelemmel, de nem tétlenül, biztonságát adja annak, hogy velünk van. És arra biztat bennünket, hogy időt s teret adjunk egymásnak; hogy elviseljük a másik ügyetlenkedéseit, próbálkozásait; sikereit és kudarcait. S közben ne tétlenül várjunk, hanem biztonságát adjuk az egymás iránti szeretetünknek.

Repülőszárnyakon, Lélek-szárnyakon... *évadnyitó csendeshétvége Beatenbergben a berni gyülekezettel*

Elsőre ismeretlen név és chat-üzenet a facebookon. Egy fiatalasszony Bernből. Aztán lassan derengeni kezd: hát persze, a REFISZ-ből ismerjük, együtt szolgáltunk egy Bimbóvasárnapi konferencián, kb. 12 éve. Gyülekezet-építő hétvégére hív. Egy kis magyar csapathoz. Menjünk, lelkesítsünk...

A repülőút gyors, a pénteki forgalom Baselben és a svájci autópályákon lassú. Este érkezünk, s már jönnek is a hétvége felnőtt tagjai egy „elő-megbeszélésre”. Közös vacsora, nagy beszélgetések az asztalnál – mintha otthon lennénk. Egyetlen akcentus nélkül – akár 40 év után is. Sőt a Svájcban született felnőtt férfi is úgy beszél, mint itthon. Csoda csapat. Ragyogó szemek, pedig kiderül, hogy vannak nehézségeik is. Bemutatkozás, nyári beszámoló – hiszen ők sem találkoztak 2 hónapja. S már sorakoznak is az istenélmények. Hétköznapi és nem hétköznapi csodák a jelenvaló, a munkálkodó Istenről. Már másként készülünk – a hivatalosan másnap kezdődő - hétvégére. Egy nyelvet beszélünk, s ez nem csupán a magyar.

A legidősebb résztvevő 88 éves, a legfiatalabb 1 – mint egy nagy család 3 nemzedéke. És legalább akkora különbségek a családok, s a Bernbe kerülés körülményei között. Közösen kezdjük a „működőképes keresztyénség kerekével” a délelőttöt: igeolvasás, imádság, közösség, szolgálat. Rajzolom az utakat, melyek minden keresztyén útjai. S az utak keresztesződnek, s összeköttetésbe kerülnek a középponttal, s már egy kerék küllői. A kerékagy maga Krisztus. S hogy „ne legyen szűrős, sem döcögős” a négy küllőn forgó kerék kap egy „abroncsot”, mely az ENGEDELMES ÉLETVITEL. S máris négy csoport tárgyalja – ki-ki maga választása szerint – neki hol is vannak elakadásai, s hol lát lehetőségeket. Az összegzés máris mindenkit megmozgat, szinte érezzük, hogy bemozdult a kerék...

Közben ki-kinézünk az ablakon, s mintha nekiütköznénk egy hatalmas képeslapnak – úgy tárul elénk Beatenberg fantasztikus havas látványa az Eiger, Mönch, Jungfrau 4000 méteres hármas-hegye. Nem győzünk betelni vele, s ahogy ebéd után lemegyünk a Thuni-tóhoz minden kanyarulatnál feltekintünk a hatalmas csúcsokra. Kristálytisztán vár a tó, a kivételes nyári melegben mindenféle jármű hasítja a vizet, a levegőben rajban szállnak a sárkányrepülők. Megkóstoljuk a málnás szeletet a helyi pékségben, s iszunk a hegyi forrásból. Sok áldása van a hegyeknek...

Délután a „barátság evangélikáció” lépéseit gondoljuk végig, ami minden keresztyén feladata. Majd kitöltünk egy tesztet a szolgálati ajándékokról. Fantasztikus, ahogy „kikerekedik” a közösség minden tagjának részvételével a teljes kör. Rácsodálkozunk, hogyan egészíti ki a másikat.

Estére pedig SZERETNI TANULUNK, az 5+3 „szeretettel”, mely a házasságban, gyereknevelésben, de a gyülekezetben és a munkahelyen is alakítja a „megfelelő hőmérsékleten formálható” megdermedt kapcsolatokat. A

gyerekek már próbálnak a másnapi istentiszteletre, mi pedig keressük a megfelelő formákat – hogyan is jó és érdemes szeretni.

Majd beköltözünk egy gyönyörűséges erkélyes szobába, melyben az ágyon igei idézet és csoki vár. Megnézzük a csúcsokat a fényességes éjszakában. Reggel havasi kürt ébreszt, s a hegy ködbe burkolószik. Majd a nap sugarai átjárják a levegőt, s minden kitisztul.

Imaközösséggel készülünk a nem szokásos úrvacsorás istentiszteletre. Énekkar alakul a zenész-csapatból, s azonnal két csodálatos ének zendül fel négy szólamban.

Az istentisztelet lekióóját a gyerekek mondják, játsszák el: a teremtés történetét. Majd a hatalmas hegyek egyikén (mi magunk is 1200 méteren vagyunk ☺) elgondolkodunk az ige: „Atyád áldásai erősebbek az örök hegyek áldásainál.” 1 Móz 49,26.

Mit is várunk a hegyektől? Biztonságot, távlatokat, hogy messzebbre lássunk. Mintha öröktől fogva itt lennének, minden eltörpül mellettük – mi magunk is. Mozdíthatatlannak tűnnek. De Jézus azt mondja, hogy egy mustármagnyi hit is elegendő, hogy tengerbe ugorjanak. Mert van erősebb a hegyeknél. Az az áldás, amit hit által kapunk. Atyáink bizonyágtétele által, a közösség által, az ígéretek által, a kitaró imádság által. Ez az, ami miatt működhet Bernben is élő magyar gyülekezet. Áldott közösség, mely áldássá lehet mások számára is.

Családosan úrvacsorázunk, minden családfő maga oszthatja ki családtagjainak a kenyeret és bort. Még egy-egy kis fürt szőlő is jut a családtagoknak. Meghitt pillanatok, ahogy a tekintetek összekapcsolódnak, s mosoly születik. Be- és elfogadás légkörében éljük meg a felhatalmazást és elköteleződést - újra. Bűnbocsánatot Jézus Krisztus vére által. A gyerekek által készített igék igazítják lábunkat a következő hit-lépésre. Két feladat is jut mindenkinek: egy mécses, hogy el ne feledkezzünk a másokért való imádságról, s egy képeslap, hogy írjunk azoknak, akik távol vannak ugyan tőlünk testben, de bátorító, vagy épp bocsánatkérő szavunkkal közelebb juthatunk hozzájuk is lélekben.

Gyors „morzsaszedés” – hálával és nagy lelkesedéssel indulhat mindenki az évkezdetnek, hogy ki-ki a maga helyén építse a gyülekezet közösségét.

Vonatozás, majd egy „gurulós” városnézés Bernben... s ahogy felszállunk a zürichi reptéren, még a felhők is emlékeztetnek, hiszen szemünk láttára formálódik ki egy mosolygós „berni maci”.

Gyönyörű napsütésben utazunk, lélek-szárnyalásban beszéljük végig a hétvége áldásait. „Mindent oly szépen intézett” – együtt valljuk az énekszerzővel. Áldott legyen az „erős áldások” Istene.

Fodor házaspár

Kárpátaljai magyar református lelkészek Svájcban

Augusztus első hetében a Kilchbergi Református Egyházközség meghívására a kárpátaljai református egyház 5 lelkésze és 2 hitoktatója tartózkodott Svájcban. Az alkalom tanulmányi utazási lehetőség lelkészeink számára. A csoport *Andri Florin* úr vendégszerető gondozása alatt ismerkedik a svájci közelet és református egyház életével. A festői Kappel-i kolostorban szálltunk meg ezekben a napokban. Meglátogattuk a környék nevezetességeit, megismertünk számos kedves és bölcs embert és élveztük szeretetüket. Több intézményt is meglátogattunk: öregek otthonát, házi beteggondozó központot. Sok párbeszédet és vitát folytattunk. Nagy élmény volt Genf és Zürich meglátogatása. A szép vidék, a tisztaság békességet sugároz. Felfedezni véltük ebben a keresztyén gyökerek hagyatékát és áldásait, amit évszázadok óta őriz ez a táj.

Egyik legszebb napunkat *Deák Péter* erdélyi származású testvérünk és barátunk társaságában töltöttük, aki

Graubünden kanton szép tájaira kalauzolt minket. A hegyes, vadregényes vidék szépségét és félelmetességét csodáltuk meg. Ez fokozódott, amikor leértünk az autópályáról és a régi „Via Mala” felé vezette a kisbuszt *Körözy Sándor* lelkész kolléga. A kanyargós utak után nem csoda, hogy az első utunk a Zillis-i református temp-

lomba tartott egy hálaímára. A falu múzeumában megtekintettük a templom történetét és a település múltját bemutató filmet, majd megnéztük a csodás román stílusú templom 12. században készült, nemrég renovált kazettás mennyezetét is. A templomban csak karácsonykor fűtenek be, nehogy az értékes festmények megsérüljenek.

Lementünk a „Via Mala” szurdokba is, ahol a vízesés előtt csak álltunk és elbűvölve hallgattunk. Elgondolkodtam azon, hogy a régiek miképpen közlekedtek ezeken a sziklás utakon. Nem csoda, hogy minden dombon templom és kápolna áll. A Rajna hatalmas robajjal szalad a sziklák között. Az emberek itt bátrak, dolgozók, kemények, mint a vidék. Péternek köszönjük a kellemes pikniket is, ahol a helyi és a szeretett magyar ízeket is élveztük. Egy hihetetlenül magas kőhíd mellett fogyasztottuk el elemőzsiánkat.

Délután egy graubündeni kis faluban, Castrisch-ban találkoztunk a helyi református lelkésszel, aki megdöbbenésünkre magyarul kezdett velünk beszélni. Kiderült, hogy erdélyi kutatásai során egyúttal megtanult magyarul. Az

erdélyi vendégszeretet mintájára pálinkával kínált bennünket. Kellemes órákat töltöttünk vele, érdekes dolgokat tudtunk meg tőle az ottani egyházzal. Ott Graubünden kantonban a „zsinat”- a „püspök”. Vagyis: minden lelkész „püspök”, ha együtt hoznak határozatot. A laikusok nem tagjai a zsinatnak, bár nekik is megvan a szerepük. Ez új volt számunkra. Megcsodáltuk a falu templomát is. Szinte hihetetlen, de a szószéken varrottas „magyar házi áldást” találtunk. Kicsit otthon éreztük magunkat egyszerre. *Dávid Árpád* és neje *Nóra*, *Pál László* és neje *Iréne*, *Körözy Sándor*, én (*Héder János*) és kedves feleségem *Katika* egy rögtönzött énekkarban elénekeltük a „házi áldást” *Ivaskovics József* kárpátaljai ungvári presbiter zenéjére. Nagyon megható volt elénekelni magyarul, németül, majd rétoromán nyelven is egy minden református ember által ismert ének dallamot. Éreztük, hogy a szellemi hagyatékunk egy. De jó lenne, ha az életszínvonalunk is hasonló lenne.

Az Oberalp hegygerincén át tértünk haza. Az 1,9-es dízel-motorral rendelkező WV buszunk hősiességen vitt fel a 2050 m magas hegyi út tetejére Uri kantonban. A havas hegycsúcsok és ragyogó tavak csodálatosak voltak. Hihetetlen, de fáztunk nyár idején. Lefelé elmentünk az „Ördög-híd” mellett, ahol Szuvorov orosz hadvezér emlékműve is áll.

De legjobban *Deák Péter* lepett meg, aki előző nap saját maga készített magyar gulyást csapatunk számára. Későn este, 10-re értünk az otthonába, ahol terített asztal várt. A ház úrnője, *Käthi* asszony, szorgoskodott az asztalnál. Ma is összefut a számban a nyál, amikor visszaemlékszem a finom vacsorára, desszertekre és egyéb finomságokra. Megvallom, nagyon meghatótt a kedvességük. Nekünk kárpátaljai, ma a háborús Ukrajnában élő embereknek, ez nagy ajándék volt. Hálásak vagyunk az utazás minden mozzanatáért Istennek és az ő eszközeinek. Ez úton szeretnénk köszönetet mondani *Deák Péter*nek, *Käthi* asszonynak és mindazoknak, akik ezt az utazást lehetővé tették. Köszönjük a csoport nevében.

Héder János, ungvári református lelkész,
püspökhelyettes

1956-ra emlékeztünk

Ökumenikus istentisztelet a Grossmünsterben

Délután a Zürich egyik jelképének számító Grossmünsterben ökumenikus istentiszteleten svájciak és magyarok felekezeti hovatartozás nélkül együtt emlékeztek 1956-ra. Az istentisztelet elején *Deák Péter*, a Zürichi Magyar Protestáns Gyülekezet elnöke köszöntö meg a svájci egyházaknak, valamint a jelentős közéleti személyiségeknek a magyar forradalom iránti elkötelezettségüket. *Martin Rüschi*, a Grossmünster lelkésze és

Daniel Reuter, a zürichi református egyháztanács elnökhelyettese is röviden megemlékezett a 60 évvel ezelőtti eseményekről. A kétnyelvű szertartáson *Michna Krisztina* lelkész és *Vizauer Ferenc* plébános szolgált, valamint a régi múltra visszatekintő zürichi Golarits kórus énekelt. Az istentisztelet utáni ünnepi megemlékezésen *Kenessey Csaba*, *Ormós Ajtony* és *Ugron Gábor*, a forradalom és szabadságharc 60 évvel ezelőtti szemtanúi, résztvevői élő szóban osztották meg emlékeiket. A Magyarház Független Hírmondó felhívására írásban beérkezett emlékiratokat *Hunyady Zoltán*, *Vitális-Csizmadia Viktória* és *Csipkés Attila* olvasta fel. Kirajzolódtak az egykori események: egy 4 éves kislány benyomásai, egy kamasz fiú és testvérének kalandos emigrálása, egy fiatal férfi helytállása a nehéz időkben, a forradalom forrágában, egy fiatal fiú első élményei új hazájában.

A visszaemlékezések között egy-egy szép zenemű, ének vagy vers szólalt meg, megkönnyítve a hallottak feldolgozását. A műsorban közreműködtek: *Jártó-Kocsis Emőke* és *Káplán György* énekművészek, *Gencyilmaz András* és *Miklós* hegedűn és csellón, *Incze Dalma* és *Cseri Beáta* verssel.

Szántó-Molnár Terézia és *Szántó András*

Michna Krisztina igehirdetése

„Bárcsak szétszakítanád az eget és leszálnál!”
(Ézsaiás 63,19)

A felolvasott igevers egy szabadulásért való könyörgés egyik mondata. Elgondolkodhatunk azon, hogy vajon milyen élethelyzet és milyen lelki állapot kell ahhoz, hogy valaki erre kérje az Istent: „Bárcsak szétszakítanád az eget és leszálnál!” Vajon milyen fájdalom, milyen testi és lelki nyomorúság áll e mélyről jövő sóhaj-tás mögött?

Eredeti szövegkörnyezetében ez a fohász a Babilonba deportált zsidók imádsága, akiket a háború során elhurcoltak, akik hosszú időn keresztül fogságban éltek, szabadságukat elveszítve, idegen uralom alatt, idegen vallási szokások között. S amikor évtizedek után végre elérkezett az idő és Kr.e. 538-ban Círusz, perzsa király hazaengedte őket, visszatérve az országukba csak romokat találtak. Jeruzsálemben szegénység, ínség, nyomorúság uralkodott. Szinte lehetetlennek látszott, hogy az országot, s az emberek lelkét fel lehet építeni újra.

Igen, vannak olyan időszakok egy ország életében, amikor a benne élők úgy érzik, mintha elfordult volna tőlük az Isten. S a szív legmélyéről tör fel a kívánság: „Uram, bárcsak szétszakítanád az eget és leszálnál!” Amikor idegen nép ül egy ország nyakán, amikor mindenféle módon korlátozzák az ember szabadságát és vallásgya-

korlását, amikor besúgók vesznek körül, amikor családok sokasága veszít el egyik pillanatról a másikra mindent, és retteg és nem lát kiutat... „Uram, bárcsak szétszakítanád az eget és leszálnál!”

Amikor az ember bátran nekiindul, szabadulni próbál, lépéseket tesz a függetlenségért, felemeli szavát, ki akar törni az elnyomásból, de a válasz megszegyenítés, kegyetlen megtorlás, deportálás... „Uram, bárcsak szétszakítanád az eget és leszálnál!” Tegnap és ma.

Amikor az ember békére vágyik, s gyermekei, unokái számára is biztonságos életet remél, de országok, népek, nemzetek egymás ellen támadnak, nem tisztelve az emberi életet, megsemmisítve százakat, ezreket... csendesen gyertyát gyújtunk, s imádkozunk: „Uram, bárcsak szétszakítanád az eget és leszálnál!”

Hol vagyunk, miben élünk ma? Hol voltunk, miben éltünk 60 évvel ezelőtt? Amikor a mi lelkünkéből szakadt fel a fohász, vajon meghallotta Isten imádságunkat? Szétszakította az eget? Leszállt hozzánk?

Egy megható történetet olvastam nemrég, melynek a címe: LESZÁLLT A MENNYBŐL.

Hadd hozzam most a gyülekezet elé ennek egy részletét. Egy asszony így emlékezik gyermekkorára egyik Karácsonyára:

“Szörnyű, nagy hidegek voltak azon a télen is... sokat fáztunk... s talán soha nem vártuk még annyira a Karácsonyt, mint akkor. Apám megígérte, hogy a templomban felállítják a betlehemet... igaz ugyan, hogy csak egy pásztor maradt... elégették az oroszok a többi, mint ahogyan a templom padjait is mind egy szálalig.

Szenteste ott állt templomunkban az egész falu... a katolikusok is mind hozzánk jöttek, mert nekik abban az évben nem volt papjuk, a miénket meg ugyan elvitték, jól megverték, de visszaengedték és megígértették vele, hogy nem prédikál. De Karácsonykor muszáj volt szólnia a néphez, ezért felállította a betlehemet is a szószék mellé, lesz, ami lesz.

Engem apám tartott a kezében, mert féltett, hogy átfázom... Nem tudom én már, miről beszélt a Tiszteletes úr, de mindenki lehajtott fejjel hallgatta... Aztán a kántortanító kezdte az éneket: „Krisztus Urunknak áldott születésén... Eljött, már, akit a szent atyák vártak...” Beleénekelte akkor abba a karácsonyi zsoltárba mindenki a maga fájalmát és keserűségét... zengett a templom... Nem tudja maga azt, mi fájdalom volt akkoriban az emberekben, amiről nem lehetett beszélni.

Aztán vége lett az éneknek és hirtelen, egy kicsiny időre félelmes csönd lett... Ebben a félelmes csöndben ott maradt a hangtalan sírás, meg az ütlegek nyoma és a szégyen. Az, hogy még a halottak is csak úgy, sietősen lettek elföldelve... Aztán úgy belehasított ebbe a kicsiny csöndbe az a sírás, hogy muszáj volt föleszmélni. Hangos, erős csecsemősírás... a jászol felől... Úgy éreztem, a sírásnál is erősebben dobog a szívem... A Kisjézus megszületett, ide, a mi falunkba, a mi pad nélküli templomunkba, a mi betlehemünkbe! Hát mégsem igaz, amit mindig sírva mond a Teri néni, hogy elhagyott minket az Isten! Vagy, ha elhagyott is, most igazán visszajött hozzánk, hiszen a FIÁT adta a mi jászolunkba.

Lassú mozdulatokkal nyílni kezdett a tömeg. Hátulról jött előre a Maris. Óvatosan lépett oda a jászolhoz, biztos kézzel vette ki a jól bebugyolált csecsemőt... megoldotta magán elől a ruháját, aztán a csecsemőt betette a vállát takaró nagykendő alá. Előbb csak csönd, aztán meg elégedett cuppogás hallatszott. No, az emberek akkor kezdtek zokogni... nemcsak nők, a férfiak még jobban is. Mert az a hang az élet hangja volt, a jövőé, a reményé...

Marisnak advent első szombatján veszett a folyóba az ura, meg a gyermeke... becsúsztak a jég alá... Marist nagyon megtörte az eset... Ez a templomi gyerek fiúcska volt, és senki nem tudta, hogy került a jászolba... Az emberek, a szemüket törölgetve lassan kihátráltak a falak közül, de nem mentek sehová, a templom előtt várakoztak... Aztán megjelent az ajtóban Maris a babával. A Tiszteletes úr odalépett hozzájuk és megáldotta őket... valahogy mindenkinek könnyebb lett a szíve. Lassan és óvatosan mosolyogni kezdtünk... Sokan meg is ölelték egymást... Hát így volt... a baba szépen kikekedett a sok jótól, meg örömtől, hogy ránk tekintett az Isten.”

„Bárcsak szétszakítanád az eget és leszállnál...” Leszállt a Mennyből... Ránk tekintett az Isten.

A betlehemi csillag felragyogott, a sötét eget megtörte fényével és Isten az emberek közé jött. **Talán egészen másként, mint ahogyan azt mi elképzelnénk, de Isten szétszakította az eget és leszállt.** Nem sokkal azután csecsemők százait végezték ki egy ember parancsára.

Jézus megmenekült, felnövekedett, s bár szüntelenül csak az Atya szeretetét és irgalmát adta tovább, 33 évvel később megtagadták, elárulták, keresztre feszítették. Amikor meghalt „a templom kárpitja fölülről az aljáig kettéhasadt és a föld megrendült és a sziklák meghasadtak.” (Mt 27,51) Jézust eltemették. Harmadnapra azonban Isten angyala leszállt a sziklásra és elhengerítette a követ. **Isten szétszakította az eget és leszállt.**

A sötét világba jött, de a sötétség nem fogadta be a világozóságot. (Jn 1,5) Itt volt, elment. Majd elküldte Szentlelkét, amely mindazokat betöltötte, akik Őt várták. **Isten szétszakította az eget és leszállt.**

Hol voltak, miben éltek akkor az emberek? Hol vagyunk, miben élünk ma? Milyen félelmek között éltek akkor az emberek? És mi milyen félelmek között élünk ma? **Bárcsak szétszakítanád az eget és leszállnál! Leszállt. Szétszakította. Szenvedések árán.**

Az istentisztelet elején ezt énekeltük: „Jöjj, Szentlélek Úristen...” Valóban vágyunk rá, hogy az Ő Lelke töltse be a mi lelkünket? Minden ezen múlik. Mert ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság! Ha lelkünkbe Lelkét engedjük, így adunk hálát Neki:

“Az Úr hűségét magasztalom... mindazt, amit értünk tett az Úr... mert irgalmasan bánt velünk, nagyon hűségesen. Mert ezt mondta: Mégiscsak népem ez... ezért szabadította ki őket minden nyomorúságukból... szeretetével és irgalmával váltotta meg őket.” (Ézs 63,7-9)

Isten szétszakította az eget és leszállt. Hiszed-e ezt? Ámen.

Megemlékezések Bázélban

A bázeli magyarok már kora tavasszal elkezdtek szervezni az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára való méltó megemlékezést. A bázeli egyesületek, szervezetek képviselői létrehoztak egy szervező bizottságot. Az első felhívó levelet is mintegy 800 személynek küldtük ki, amelyben már a felkért előadók és a helyszínek szerepeltek. Nagy örömünkre és büszkeségünkre a bázeli magyarok anyagi támogatását megkapva, kezdhettünk bele a szervezésbe.

2016. október 23-án 16 órakor ünnepi istentisztelettel kezdtük a megemlékezést a Bázeli Egyetem templomában, a 9. században alapított Peterskirche-ben. *Vályi-Nagy Ágnes* református lelkész hirdette az ígét Pál apostol Korinthusbeliekhez írt I. levél 13. rész 12. verse alapján: „*Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerem majd, amint én is megismertettem*”. Néhány gondolatot felidézve: „Az igazság – és benne én magam is – csak részben ismerhető meg, írja Pál, mert a teljes igazság: önmagunkról és másokról, a világról egyedül Istené. ... Mi lehet az, amit etalonként őrzünk 1956 szelleméből? És mi az, ami '56-ot összeköti a keresztyén mivoltunkkal? ... Ahogy a felolvasott Igerészben, Mózes V. könyvében áll: A nép megélte annak ízét, mit jelent a megszabadítás, a megszabadulás, a szabadság – és ez a tapasztalat, a friss levegő, végérvényesen megváltoztatott valamit. A friss levegő a zsigerekig hatolt... Mi keresztyének Jézus Krisztus jelenlétében tapasztaljuk meg a szabadítás erejét. Pál apostol ezt írja a Galatákhoz írt levelében: *"Krisztus szabadságra szabadított meg minket, álljatok meg tehát szilárdan, és ne engedjétek magatokat újra a szolgaság igájába fogni."* 1956. október utolsó napjaiban az emberek nemcsak szabadnak érezték magukat, hanem megértették, hogy a szabadság felelősség is, nemcsak önmagunkért, hanem másokért is! Ami '56 októberében történt, arról bátran állíthatjuk: a szabadság felnőtte tett egy országot. Az addig kiskorúsított - mert megalázott, megfélemlített, össze-visszavert - emberek

visszanyerték a méltóságukat. Maguk dönthettek önmaguk sorsa felől. Bizalmat éreztek egymás iránt. Komolyan vették egymást. Nem kellett hazudni, bujkálni, mellébeszélni. Aki ezt megélte, belülről szabadult meg: felnőtte!”

Áchim Erzsébet orgonaművész remek játékával tette még ünnepélyesebbé az alkalmat.

A perselypénzt, amely nagy büszkeségünkre igen jelentős összeg lett, két magyar kárpátaljai szórványgyülekezet javára ajánlottuk fel.

Isten házából a *Bázeli Egyetem Aulájába* mentünk át, ahol 450-en gyűltünk össze. Oly sokan, amennyien már régóta nem voltunk együtt!

Az ünnepség műsorvezetője *Meszlényi Ria* köszöntötte az egybegyűlteket, különösen előadóinkat, díszvendégeinket. Ez az ünnepség nem csak az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára emlékezett, hanem a fiatalabbak figyelmét is felhívta arra, hogy az elnyomás elleni harc mindenkor az egész világon nélkülözhetetlen.

Talán azért is volt fontos, hogy méltóképpen ünnepeljünk, hisz ezen a 60. évfordulón még '56-os menekült társainkból is jó néhányan voltak, akik személyesen éltek át szabadságharcunk örömeit, bánatait és annak vérfelajlását.

Természetesen kifejeztük hálánkat a svájci népnek, különösen a bázeli és Bazel-környéki polgároknak is, akik bennünket és elődeinket 60 évvel ezelőtt befogadtak.

A Bázeli Egyetem Kelet-Európai történelem tanszékvezető professzora, *Dr. Benjamin Schenk* nyitotta meg az ünnepélyt.

A zenei közjátékokat *Dósa Etele* klarinétművész játszotta az ízlésesen választott Kovács Béla: *Hommage à Bartók Béla, à Kodály Zoltán és à J. S. Bach* darabokkal. Közben pedig egy régi tárogatót is megszólaltatott.

Dr. Elisabeth Kopp, a Szövetségi Tanács (Bundesrat) volt tagja tartotta az ünnepi szónoklatot. Kopp asszony 1956-ban különös együttérzését fejezte ki a szabadsáért küzdő magyar fiatalokkal. A Magyarokat segítő akciókban aktívan részt vett, a menekült diákoknak segítséget nyújtott, valamint Magyarországra humanitárius segélyek küldését szervezte. Személyes élményeit elevenítette fel előadásában, szívhez szóló történetekkel és fényképekkel.

Dr. Horn András irodalomtörténész professzor magyar nyelvű ünnepi beszédében az 1956-ban átélt eseményeket idézte fel.

Kanyó Aranka Bernből nagyszerűen szavalta *Bárdos Judith* Bázélban élő költő - aki maga is '56-os menekült *Siratódal* című versét.

Molnár Sára liestali gimnazista lány remekül adta elő Gertrud von le Fort: *Hontalanok búcsúja* című versét, majd Albert Camus 1957-ben írt *Magyarok vére* című esszéjéből olvasott fel részleteket.

A Himnusz eléneklése után az Aulával szembeni folyosón, a magyar diákok által 1966-ban felállított márványtáblát megkoszorúzta *Birkner Csilla* és *Borsos Elek*, aki 1956 óta egyik legnagyobb és legszerényebb támogatója a magyarság ügyének. Magyarország svájci

nagykövete, *Nagy István* úr is megtisztelte a bázeliakat jelenlétével, és elhelyezte koszorúját Magyarország nevében. Eközben *Sax Gergő* trombitaművész az *Il Silenzio*-t játszotta.

Végül mindenkit nagy szeretettel hívtunk egy fogadásra és beszélgetésre az egyetem halljában. Közben az elhelyezett korabeli fényképeket is meg lehetett tekinteni.

Meszlényi Ria, Bazel

Gyülekezeteink életéből

Bazel (Meszlényi Ria)

A nyári szünet után először **2016. szeptember 4-én** találkoztunk, hogy Isten ígését újra bázeli közösségünkben hallgathassuk. Ebben a félévben is, istentiszteleteinket a megszokott rendszerességgel minden hónap első és harmadik vasárnapján 10:30 kezdettel a bázeli Székesegyház (Basler Münster) Katalin kápolnájában (Katharinenkapelle), bibliaóráinkat pedig minden hónap második és negyedik szerdáján, 16 órakor a bázeli Florastrasse 12. szám alatt sikerült megtartanunk. Köszönjük tiszteletes asszonyainknak *Vályi-Nagy Ágnes*-nek a magvas, mindig lelkünkig hatoló prédikációkat, és *Domahidi Nellinek* a meghitt bibliaórákat.

Nagy örömünkre, istentiszteleti alkalmainkra egyre többen és többen jövünk össze. Néhány alkalommal a kápolnánk már túl szűknek is bizonyult! A szerda délutáni bibliaórákat viszont kevesen látogatjuk, hisz legtöbben dolgozunk.

2016. október 23-án, vasárnap 16 órakor a Peterskirchében, mintegy 200-an vettünk részt, köztük öccsellenciája *Nagy István* úr, Magyarország svájci nagykövete is, az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója tiszteletére tartott ünnepi istentiszteleten. A részletes beszámoló az előző oldalon olvasható.

2016. október 29-én, szombaton 15 órára kedves meghívást kaptunk a *németországi Rheinfelden* és környékén élő magyarok közösségének vezetőjétől *László Tünde* lelkipásztortól. A Rheinfelden-karsai gyülekezet templomában rendezték *dr. Vassné, Baki Ilona* (Budapest) református lelkipásztor, telefonos lelkigondozó, mediátor előadását „*Utak-életek; élet-utak*” címmel

Az ős-anya, Ábrahám élettörténetén keresztül beszélt arról, hogyan, miképpen lehet vándorlásainkban erőt meríteni. Az alkalomról a „Badische Zeitung” is készített egy rövid beszámolót 2016. november 2-i számában. A cikk megemlíti, hogy a Rheinfelden és környékén élők közössége az elmúlt egy évben több találkozót is szervezett. Hitbeli és kulturális alkalmak egyaránt találhatóak a közösség programjai között. A szervező, *Némethné László Tünde* a cikkben beszámolt arról,

hogy jelenleg kb. 100 tagja van a közösségnek, és szeretettel hívja, várja az érdeklődőket a további programokra, valamint szívesen vár ötleteket, szervezőket a további munkához.

2016. november 6-án, a Katalin kápolnában, ünnepi istentisztelet keretében *Debreczeni István* és *Merk Tünde* kisfiának, *Simonnak* a keresztelőjére került sor. A barátok, ismerősök miatt az istentisztelet kényelvű volt. A kápolnában több mint 60-n voltunk, így többeknek csak állóhely maradt. A szülők és keresztszülők fogadalmatétele után, gyülekezetünk tett ígéretet, hogy Simont szeretetben és imádságban hordozza, és a szülőknek, keresztszülőknek minden segítséget megad, hogy őt hitben neveljék. Az ígéhirdetésben *Vályi-Nagy Ágnes* lelkipásztor egy elvetett maghoz hasonlította a gyermeket, akiből a gondoskodás, törődés folytán egy csodá-

tos emberpalánta fejlődik ki. Persze csakis Isten mindig érezhető szeretete segítségével. Az istentiszteletet követően a Münstersaalban sok-sok finom falat mellett még sokáig együtt maradtunk és persze áldomást ittunk Simon egészségére.

2016. december 25-én lesz az idei utolsó úrvacsorás karácsonyi istentiszteletünk, ahol együtt örvendezünk, hogy az Ige testet öltött, az Isten elküldte egyszülött fiát, megszületett Jézus Krisztus ebbe a világba, hogy szabadítónk legyen.

1. Krisztus Urunknak áldott születésén, Angyali verset mondjunk szent ünnepén, Mely Betlehemnek mezejében régen Zengett ekképpen:

2. *A magasságban dicsőség Istennek, Békesség legyen földön embereknek, És jóakarát mindenféle népnek És nemzetségnek!*

Istentiszteletek: Münster, Katharinenkapelle, Rittergasse 1, Bázél

- **Jan. 1,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Jan. 15,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Feb. 5,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Feb. 19,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Márc. 5,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Márc. 19,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Ápr. 2,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Ápr. 16,** vasárnap 10:30, **húsvéti** istentisztelet úrvacsorával, Vályi-Nagy Ágnes
- **Máj. 7,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Máj. 21,** vasárnap 10:30, Gödri Zsolt
- **Júni. 4,** vasárnap 10:30 **pünkösdi** istentisztelet úrvacsorával, Vályi-Nagy Ágnes
- **Júni. 18,** vasárnap 10:30, Vályi-Nagy Ágnes
- **Júni. 24 – 25,** gyülekezeti találkozó Männedorf (12. old)

Bibliaórák: minden hónap második és negyedik szerdáján, 16:00 órakor, a Florastr. 12 sz. alatt, vezeti *Vályi-Nagy Ágnes* és *Domahidi Nelli* felváltva:

Jan. 11, 25; Feb. 8, 22; Márc. 8, 22; Ápr. 12, 26; Máj. 10, 24; Júni. 14, 28

Baden (Dorgovics Egon)

Nemrégiben a következő kis anekdotát hallottam:

VI. Pál pápa és I. Athenagorasz pátriárka 1964-es történelmi jelentőségű találkozásán a következő hangzott el: *"Mi könnyen megtaláljuk az egymáshoz vezető utat, a teológusokat pedig el kell küldeni egy lakatlan szigetre, és ott kedvükre vitatkozhatnak."*

Távol a hazától (jómagam a Délvidékről származom), gyakran érezhetjük, hogy ha nem is lakatlan, de idegen szigetre vetődtünk, és fokozottan merül fel bennünk a vágy, hogy jó lenne megtalálni az itt élő magyarokkal az egymáshoz vezető utat, illetve az anyanyelven keresztül meríteni közös forrásunkból, a keresztény hitből.

Katolikusként nagy örömmel járok el feleségemmel, *Erzsébet*tel (Erdély), és gyermekeinkkel (*Ottó*, *Artúr* és *Katalin*) a badeni magyar protestáns gyülekezetbe, ahol meg tudjuk élni az ökumenét.

Erről írnek néhány gondolatot:

Először kb. három évvel ezelőtt jártunk a badeni gyülekezetben. *Karsai Vilma* (az akkori elnök), és az egész a gyülekezet nyitottsággal és szeretettel fogadott minket.

Kókai Csaba lelkész úr humorral fűszerezett prédikációit pedig élmény volt hallgatni. Tavalay, a küldetése le-

jártával, mindenki izgult egy kicsit, hogy lesz-e folytatás, illetve egyáltalán megmarad-e a gyülekezet. (Sajnos a wettingeni magyar katolikus közösség néhány évvel ezelőtt megszűnt.)

Éppen ezért nagy ajándékként éltük meg, hogy az Úr nem hagyta magára a nyáját: nemcsak egy, hanem két új lelkészt is kaptunk *Domahidi Nelli* és *dr. Ferencz Árpád* házaspár személyében. Míg *Nelli* az igét hirdeti, *Árpád* a gyerekekkel foglalkozik; hét gyerek jár rendszeren a hitoktatásra.

Az egész családom örömmel várja az istentiszteleti alkalmakat. Azt hiszem, kulcsfontosságú egy gyülekezet jelenére és jövőjére nézve is a gyerekfoglalkozás. Don Bosco szerint: „ha valami nagyot akarsz tenni, akkor foglalkozz az ifjúsággal”. Míg mi, felnőttek az istentiszteleten veszünk részt, addig a gyerekek bibliai történetekkel ismerkednek meg, közben lerajzolják, vagy éppen el is játsszák ezeket.

A gyülekezeti élet nem csak a liturgikus alkalmakra korlátozódik. *Nelli* bibliaórát, táncházat is szervez, anyák-napi műsort, karácsonyi programot és egyebet. Időnként közös kirándulásra is sor kerül.

Nagyon jó érzés, hogy gyerekek, felnőttek, fiatalok, idősek egymásra találunk a templom falain túl is, ápoljuk a kapcsolatokat és barátságokat.

Ugyanakkor jó lenne, ha a gyülekezet tovább bővülne és fiatalodna. Erre van pozitív példánk: a legifjabb gyülekezeti tag mindössze néhány hónapos.

Köszönettel tartozunk a protestáns testvéreknek a befogadásért, és a lelkészek áldozatos szolgálatáért. A magam részéről ezt a keresztény egység megvalósulásának látom.

Istentiszteletek: Parkstr. / Römerstrasse sarkán lévő templomban, Baden

- **Jan. 15,** vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Feb. 12,** vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Márc. 12,** vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Ápr. 9,** vasárnap 16:00, **húsvéti** istentisztelet úrvacsorával, Domahidi Nelli
- **Máj. 14,** vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Júni. 11,** vasárnap 16:00, Domahidi Nelli
- **Júni. 24 – 25,** gyülekezeti találkozó Männedorf (12. old)

Bern (Szedlák Tibor)

A szabadság dimenziói

Harminc éve hirdeti Bernben, a bremgarteni temető falán emléktábla az 1956-os Forradalom és Szabadságharc hősi halottainak és az 1958-ban, Bern kantonban hősi halált halt magyarok emlékét, és azok hálóját, akik a forradalom után menedéket találtak Svájcban. A berni

és Bern környéki magyarok három évtizedes hagyománya szerint, minden év október 23-án, essék bármilyen napra is, emlékezők róják le tiszteletüket itt, gyertyát gyújtva, imádkozva, koszorút elhelyezve.

A forradalom hatvanadik évfordulóján is itt és így kezdődött a megemlékezés. Innen vonultunk a Szentháromság templomhoz tartozó Rotondába, ahol ökumenikus istentisztelettel folytatódott a program. Nagy Norbert római katolikus teológus, a fribourgi egyetem doktorandusza, és Szedlák Tibor református lelképásztor két rövid, összehangolt igehirdetésben reflektált Franklin Delano Roosevelt gondolataira, aki a 20. század közepén a szabadság négy, kitüntetett fontosságú dimenziójáról beszélt. Az egykori amerikai elnök gondolatait a nagyírú berni igehirdető, Walther Lüthi alkalmazta először a magyar szabadság értékelésekor a Münsterben, 1956. november 6-án, kedd este (ekkor még folytak a harcok Budapesten!) tartott imaistentiszteleten. Nagy Norbert tisztán látó, ékesen megfogalmazott elemzésében hangsúlyozta, hogy a szólás- és a (hit)vallás szabadsága (Roosevelt első két pontja) problematikája ma épp olyan jelentős, de ha lehet, még összetettebb, mint hatvan évvel ezelőtt volt. Szedlák Tibor egy '56 őszén kisgyermekével menekülő anya történetével szemléltette, hogy a szegénységből fakadó aggodalmaskodástól és a félelemtől való szabadság (a harmadik és negyedik pontok) már ott is valósággá és nagylelkű cselekedettké válhatnak, ahol a külső körülmények még nem kedveznek nekik.

Az istentiszteletet követően Dr. Raffay Ernő történész, A Honvédelmi Minisztérium rendszerváltó politikai államtitkára (1990-1993), a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem professzora tartott ünnepi beszédet.

Hosszú lenne azok névsora, akik tehetségükkel, munkájukkal és szolgálatkésztségükkel, reflektorfényben, vagy a háttérben maradva, de nagyon meggazdagították ezt az októberi vasárnap estét. Külön köszönet illeti a Berni Magyar Egyesület előljáróit és tagjait, akik nagyon fontosnak tartották, hogy felkutassák a régió még élő úgynevezett '56-osait és lehetővé tegyék számukra a megemlékezésen való részvételt

Istentiszteletek: Antonierhaus, Postgasse 62, Bern

- **Jan. 8,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Jan. 22,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Jan. 29,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Feb. 19,** vasárnap 17:00 úrvacsorával, Szedlák Tibor,
- **Feb. 26,** vasárnap 17:00, a **Moosedorf**-i ref. Templomban, Szedlák Tibor
- **Márc. 12,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Márc. 18,** szombat 10.30, közgyűlés az Antonierhaus freskótermében, utána közös ebéd.
- **Márc. 26,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor

- **Ápr. 2** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Ápr. 14** nagypéntek 17:00, úrvacsorával, Szedlák Tibor
- **Ápr. 16** vasárnap 17:00, **húsvét**, Szedlák Tibor
- **Ápr. 30** vasárnap 17:00, Domahidi Nelli
- **Máj. 7** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Máj. 14** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Máj. 21** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor
- **Júni. 4,** vasárnap 17:00, Szedlák Tibor, **pünkösd**, úrvacsorával
- **Júni. 18** vasárnap 17:00, Domahidi Nelli
- **Júni. 24 – 25,** gyülekezeti találkozó Männedorf (12.old)

Bibliaórák: az Antonierhaus freskótermében, 18.30-kor, Szedlák Tibor vezetésével:

Jan. 11, 25; Feb. 1, 15; Márc. 1, 8, 29; Máj. 10, 17, 31; Júni. 14, 21

A közbeeső szerdákön házi-csoportot tartunk külön hirdetés szerint. Érdeklődni lehet *Gajdos Imrénél* gajdosimre@hotmail.com.

Luzern (Szilágyi Szabolcs)

A luzerni magyar nyelvű protestáns gyülekezet istentiszteleti alkalmait a luzerni Lukas Kirche Zwingli temében tartja minden hónap utolsó vasárnapján. Az őszi istentiszteleti félév gyülekezetünk nagy öröme az idén már augusztus negyedik vasárnapján elkezdődött, amire már nagyon régen nem volt példa, hiszen az előző években mindig szeptember végéig kellett várni a nyár utáni első találkozásra. Az istentisztelet, amelyre szép számmal eljöttek a Luzern környéki magyarajkú kicsik és nagyok, úrvacsoraosztással zárult. Nagy örömünkre újra körünkben köszönthettük azokat az idős testvéreinket, akik tavasszal, illetve nyáron komoly orvosi beavatkozáson estek át. A műtét láthatóan megviselte őket, de Isten meghallgatta imáinkat, és segítségével újra köztünk lehettek.

Az Úr kegyelméből szeptember 17-én gyülekezetünk presbitere, *Taracközi István* a budapesti Pasaréti Református Gyülekezet templomában esküdött örök hűséget feleségének, *Ágnes*nek.

Az október az 1956-os forradalom méltó megünneplésére való készülődéssel telt.

Október 22-én a luzerni gyülekezet *Szedlák Tibor* lelkészünk részvételével csodaszép őszi időben megkoszorúzta a Flüeli Ranft-ban felállított 56-os keresztet. A keresztet a luzern-i Jungwacht állította 1956 november 17-én a magyar forradalom hőseinek emlékére.

Október 23-án 10:30-kor kezdődött az ünnepi istentiszteletünk. Igehirdetésében Szedlák Tibor emlékeztette a gyülekezetet arra, hogy nemcsak 60 évvel ezelőtt voltak olyanok, akiknek menekülniük kellett, hanem

ma is sokan szorulnak segítségre. Keresztyénként nekünk Jézus útmutatását kell követnünk most is, nem szabad félnünk, mert a félelem szülte döntések, csak tévesek lehetnek.

Az istentisztelet után vette kezdetét az ünnepi megemlékezés. Ez az alkalom azért is volt különleges, mert emberi számítás szerint ez az utolsó olyan kerek évforduló, ahol a fiatalabbak még együtt ünnepelhetnek azokkal, akik a magyarországi eseményeket testközelből élték meg, részesei voltak az utcai harcoknak. Szerettünk volna hasznot húzni abból, hogy van még olyan gyülekezeti tagunk, aki ott volt az események forgatógáiban, és mesélni tud azokról a napokról, hetekről, az azt követő menekülésről, és az első Svájcban töltött napokról.

Dr. Szabó Pál testvérünk, akkor 22 évesen vett részt a budapesti utcai harcokban, a forradalom alatt készült képeiből vetítést szerveztünk. Pali bátyánk képekhez fűzött magyarázatai, visszaemlékezései, másokat is emlékezésre készítettek. Érdekes és megható történeteket hallhatunk *Langenegger Emilia* testvérinktől a zöldhátáron át történő menekülésről, *Gregosits Irén* testvérünk elmesélte, milyenek voltak a körülmények a svájci menekülttáborban, ahova szüleivel tizenévesen 1956 végén megérkezett.

Mindannyiunk meglepetésére kiderült, hogy *Gregosits Imre* tagja volt a Jungwacht azon csoportjának, aki '56 november 16-a estéjén gyalog vitte a keresztet Flüeli Ranftba. Elmeséléséből megismerhettük a kereszt állításának hiteles, és kissé meglepő történetét, amit talán a következő részben a lap olvasóinak is közreadjuk...

A megemlékezés végén *Szedlák Tibor* tolmácsolásában meghallgattuk *Kocsis Gábor*: „*A Harcba induló Dávid éneke*“ c. versét. *Kocsis Gábor* és az '56-os bajtársa, dr. Szabó Pál testvérünk, együtt hagyta el Magyarországot (a vers a következő címen is elérhető: <http://www.1956mszvsz.hu/sites/default/files/dokumentumok/oktoberi-tuzvirag.pdf>)

Kitekintés 2017-re: Gyülekezetünk reményteljesen, stabil anyagi háttérrel várja 2017-et. Hálát adunk Istennek azért, hogy 2016-ban ilyen sokan látogatták istentiszteleti alkalmainkat. Hálások vagyunk az új tagok érkezéséért, és hogy a Jóisten megtartott minket egészségben. Bízunk benne, hogy a következő évben is hasonlóan szép számmal látogatják majd istentiszteleteinket.

Istentiszteletek: Lukas Kirche, Zwingli-terem, Sempacherstrasse 11, Luzern

- **Jan. 22**, vasárnap 10:30, Szedlák Tibor
- **Feb. 26**, vasárnap 10:30, Szedlák Tibor
- **Márc. 26**, 10:30, Szedlák Tibor
- **Ápr.16**, vasárnap 10:30, **húsvéti** istentisztelet úrvacsorával, Szedlák Tibor
- **Júni. 24 – 25**, gyülekezeti találkozó Männedorf (12. old)

Bibliórak: Az időpontokat emailben közöljük testvéreinkkel.

Alkalmainkra szeretettel várunk minden Luzern környékére frissen települő, vagy már régebben itt élő, magyarul beszélő hívő embert, aki anyanyelvén szeretné hallgatni Isten igéjét.

St. Gallen (Hieble Erika)

Visszatekintve az elmúlt félévre, akaratlanul is a nyári élmények elevenednek meg előttem. Balaton, nagy gumicsónak, benne egy maroknyi gyereksereg. Kacagva borulnak be a vízbe. Beleborítottuk őket – közös erőfeszítéssel! A gyülekezet elnöke és lelkipásztora. Ugyanis a szabadság ideje alatt is találkoztunk egymással, s milyen jó volt így is együtt lenni!

Augusztus 28-án a helyi gyülekezettel közösen, kétnyelvű istentisztelettel kezdtük a második félévet. Az istentiszteletet közös ebéd, beszélgetés és táncház követte. Részben szeretnénk ezúton is kifejezni hálánkat a nekünk otthont adó, befogadó gyülekezetnek, és szeretnénk nem csak egymás mellett élni, hanem megismerni, betekintést nyerni a másik gyülekezet életébe is. Köszönet *Hansueli Walt* lelkipásztor testvéremnek minden EGYÜTT-működéséért.

Szeptemberben sajnos csak kevesen tudtak részt venni az istentiszteleten, ugyanakkor így lehetőség nyílt Isten igéjének közös értelmezésére. A Biblia mindenkié és mindenkit másképpen szólít meg, érint meg, vagy gondolkoztat el egy-egy üzenet. Nagyon értékesnek tartom, ha meg tudjuk osztani saját gondolatainkat, kérdéseinket, s így egymás hite által épülhetünk.

Októberben ökumenikus istentisztelet keretében ünnepeltük 1956 hatvanadik évfordulóját. A zenés, verses összeállítást *Csuka Györgyi* készítette.

Egy kis gyülekezet életében nagy-nagy örömmel számított, hogy idén először 2 fiatal megkezdte a konfirmációra való felkészülést: **Klarer Maja és Balogh Máté**.

Maja szüleivel és 3 testvérével már 10 éve gyülekezetünkbe tartozik. Máté szintén szüleivel és öccsével együtt 7 éve rendszeresen vesz részt a gyülekezeti életben. Mindketten szinte itt nőttek fel a szemünk előtt!

Íme a bemutatkozásuk:

Klarer Maja a nevem, márciusban leszek tizenöt éves. Szeretek sportolni, főleg a floorball, az úszás és a foci tetszik. A két anyanyelvem a német és persze a magyar, ezenkívül tanulok franciát, angolt és spanyolt. Szabadidőmet szeretem barátokkal, fuvolázással, rajzolással vagy kint, a természetben tölteni, bár ilyenekre sajnos nem akad sok időm. Számomra azért fontos a konfirmáció, mert lassacskán megérezem, hogy mit jelent az emberek számára a hit és az Úristen. Szeretnék a gyülekezethez tartozni és megismerni ezt az érzést.

Balogh Máténak hívnak. Konfirmáció előtt állok és azért szeretnék konfirmálni, mert meg vagyok keresztelve. És ez arra kötelez, hogy megvalljam hitemet, amit helyettem megkeresztelésemkor kereszt-szüleim tettek.

A konfirmáció hasonlít egy felfedező úthoz. Szívből kívánjuk Majának és Máténak, hogy a 2 éves felkészülés alkalmával, Isten Szentlelkének segítségével, életük legnagyobb kincsét találhassák meg!

Új családok, új emberek érkezésének is örülhettünk! Ezúton is köszöntjük őket nagy szeretettel!

Novemberi istentiszteletünkön megemlékeztünk halottainkról – így zártuk az egyházi évet.

Istentiszteletek: Kirchengemeindehaus Stephanshorn-str. 25, St. Gallen

- **Dec. 17.**, szombat, Hieble Erika, ökumenikus istentisztelet, majd adventi program
- **Jan. 22** vasárnap 14:00, Hieble Erika. Először a gyülekezet közgyűlése, utána istentisztelet
- **Feb. 19.**, vasárnap 16:00 Hieble Erika
- **Márc. 19.**, vasárnap 16:00, Hieble Erika
- **Ápr. 30.**, vasárnap 16:00 úrvacsorával, Hieble Erika
- **Máj. 21.**, vasárnap 16:00, Hieble Erika
- **Júni. 18.**, vasárnap 14.00, az ulmi magyar gyülekezet látogatása, 16.00 – istentisztelet úrvacsorával, Hieble Erika, Varga Pál
- **Júni. 24-25** Gyülekezeti találkozó Männedorf (12. old.)

Zürich (Deák Péter)

Örömmel és hálaadással tapasztalom az istentiszteleti alkalmainkon, hogy a fogyatkozás évei után végre itt van az ígéretes folytatás. 10 – 15 gyermek alig várja már, hogy láthassa egymást, hogy az istentisztelet melletti gyermekfoglalkoztatáson rajzzal, képek színezésével tege szemléletessé a hallott bibliai történeteket.

Frohner Mercedesnek és Tarlós Dianának nagyon hálaadás vagyunk azért, hogy önkéntesen vállalták ezt a szép feladatot.

A nyári szabadság után minden tervezett alkalmat megtartottunk, ezek közül is kiemelkedő volt a **szeptember 24 - 25-i** közös istentiszteletünk, amit a Zürich-Wipkingen, valamint a Göncruszka gyülekezetével közösen tartottunk. Az eseménysorozat már szombat délután, *Kövecz Ágnes* zongorakoncertjével kezdődött. A göncruszkai gyülekezet a „Tálatum” tehetséggondozó iskola nebulóit is magával hozta, ők voltak azok, akik gyönyörű népviseletben mutatták be azokat a táncokat, amit az iskolában kötelező tantárgyként tanulnak.

Vasárnap ugyancsak igyekeznie kellett annak, aki ülőhelyet szeretett volna találni magának a tempomban.

Az istentiszteleten három református lelkész szolgált: *Elke Rieger-Haller* (Wipkingen), *Michna Krisztina* (Zürichi Magyar Portestáns Gyülekezet) és *Sohajda Levente* (Göncruszka). A wipkingeni gyülekezetben keresztelő volt, a zürichi magyarok úrvacsorás aratási hálaadást is tartottak, a göncruszkaiak pedig a gyermekek népviseletét mutatták be. A nagyon változatos és gazdag műsor ellenére az istentisztelet mégsem nyúlt túl hosszúra.

Tudni kell, hogy Wipkingen már évek óta testvérgyülekezeti kapcsolatot ápol Göncruszkával. Ez nem csak abból áll, hogy időnként egy-egy pénzadományt utalnak át, hanem a személyes kapcsolatok is elsőrangúan fontosak. A wipkingeniek már többször látogattak Göncruszkára, ahol mindenki tehetsége és adottsága szerint, szerszámmal a kezében szállt be a gyülekezeti ház, vagy a méhészet felépítésébe. Isten segítségével a gyülekezeti vállalkozás tökéletesen sikerült.

Istentisztelet után a permetlét soha nem látott mezei virágok hidegen pergetett, illatos mézét lehetett vásárolni.

Egy kis üdítő és harapnivaló elfogyasztása után táncház következett, ahol felváltva magyar és német táncokat tanítottak a magyar diákok, illetve a meghívott zenésztáncos szakemberek. Nagy élmény volt ez az esemény, amit szívből köszönünk a wipkingeni és a göncruszkai gyülekezetnek is.

Istentiszteletek: Helferei Grossmünster; Kirchgasse 13, Zürich

- **Jan. 15,** vasárnap **10:00 óra, Grossmünster nagytemplom;** közös istentisztelet a Grossmünster, a valdens, és a huszita gyülekezettel. Szolgál *Michna Krisztina, Martin Rüschi, Lorenzo Scornaienzi, Jörg Kral*
- **Jan. 22,** vasárnap 16:00, Helferei, Michna Krisztina
- **Feb. 12,** vasárnap 16:00, Helferei, Michna Krisztina
- **Feb. 26,** vasárnap 16:00, Helferei, Michna Krisztina
- **Márc. 12,** vasárnap **15.00, ökumenikus istentisztelet a Neumünster gyülekezeti házában,** Michna Krisztina, Vizauer Ferenc. Istentisztelet után ünnepi műsor.
- **Márc. 26,** vasárnap 16:00, Helferei, Michna Krisztina. Istentisztelet után gyülekezeti közgyűlés.

- **Ápr. 16,** vasárnap 16:00, Helferei, **húsvéti** istentisztelet úrvacsorával, Gödri Zsolt
 - **Máj. 14,** vasárnap 16:00, Helferei, Michna Krisztina
 - **Máj. 28,** vasárnap 16:00, Helferei, Michna Krisztina
 - **Júni. 4,** vasárnap 16:00, Helferei, **pünkösdi** istentisztelet úrvacsorával, Michna Krisztina
 - **Júni. 24 – 25,** évadzáró találkozó Männedorf (1. alább)
- Bibliórák:** Helferei Grossmünster, Kirchgasse 13, este 19.00 órai kezdettel, vezeti Michna Krisztina
- **Jan 25; Feb.22; Márc. 22; Ápr.26; Máj. 24, Júni. 28**
- Házi bibliórák fiatal édesanyáknak** hétfőn délelőtt 9.00 - 11.00, vezeti Michna Krisztina
- Jan. 9; Feb.6; Márc. 6; Ápr. 3; Máj. 1, Júni. 5**

Bráder – Gneisz Anna (Ancsi) 1928 - 2015

Hűséges luzerni testvérünktől jelen számunkban veszünk búcsút.

Gneisz Anna 1928. január 10-én, Kőszegen, Gneisz József és Anna első gyermekeként jött a világra. Alig egy évre rá megszületett Józsi öccse, akihez egy életen át bensőséges szálak fűzték. A családban a magyar és német nyelvet már gyermekként megtanulta, iskoláit a helyi leányiskolában végezte. A háború beleszólt az ő életükbe is – emiatt az érettségét késéssel tette le, az orvosi tanulmányokról pedig le kellett mondania. Fiatal korában szívesen énekelt, részt vett egy színjátszó csoportban is. Itt ismerkedett meg későbbi férjével is, aki fogolytáborból tért haza. A család később Nagykánizsára települt, ahol cukrászdát nyitott. Itt született meg Anikó, majd Eszter lányok. 1956-ban menekülni kényszerültek, így kerültek először Emmenbrücke-be, ahol a falu nagy szeretettel fogadta be őket. Klára kislányuk 1957-ben látta meg a napvilágot, majd 1962-ben megszületett Gusztáv fiuk

is. A nagy család eltartása érdekében állást kellett vállalnia, emellett kötött-varrt, végezte a háztartást is. A nagy megterhelés mellett is békés, összetartó maradt a család – sokat énekeltek együtt, minden ünnepet együtt tartottak. 1970-ben elnyerték a svájci polgárjogot.

Ancsi alig volt 52 éves, amikor özvegyen maradt. A csapás nem törte meg, a család mellett

szerepet vállalt egy samaritánus együletben, valamint a magyar protestáns gyülekezetben is, ahol hosszú éveken át a pénzügyeket intézte.

Egy balesetet követően több műtéten esett át, majd tolószékbe kényszerült, azután a Herdschwand-i idősek otthonába került. Közvetlenségének, jó humorának köszönhetően hamarosan otthon érezte magát itt is, az ápoló személyzetnek pedig kedvence lett. A család mellett Egger Éva, akkori luzerni elnökünk is rendszeresen látogatta.

88 évesen, magával és a világgal megbékélve halt meg 2015. szeptember 18-án. Isten veled, Ancsi!

A család adatai alapján összeállította Deák Péter

A reformáció 500 éves évfordulója Gyülekezeti találkozó Männedorfban, 2017. június 24-25

A találkozó szombaton reggel 9 órakor kezdődik és vasárnap délután 16 órakor, az istentisztelet után ér véget. Kérjük testvéreinket, hogy már most jegyezzék elő ezt a fontos gyülekezeti találkozót, amit a **reformáció 500.** évfordulója jegyében tartunk. A rendezvény előadója Fodor Attila és felesége, Fodorné Ablonczy Margit lesz.

Az utóbbi pár év tapasztalatából kiindulva külön gyermekfoglalkozást is tartunk.

<i>Új levél</i>	<i>Fontosabb címeink</i>			
<i>A Svájci Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezetek értesítője</i> Megjelenik évente kétszer ISSN-Szám: 2504-0561 <u>A szerkesztőbizottság tagjai:</u> Deák Péter, Hieble Erika, Meszlényi Ría Honlap: www.protestans.ch	Gyülekezeti elnökök: Baden: Jenei András Basel: Dr. Dudás Levente Bern: Jónás Albert Zürich: Deák Péter St. Gallen: Gombos József Luzern: Szilágyi Szabolcs	cím: Dorfstrasse 1d; 5512, Wohlenschwil Pflgerstrasse 2; 4055 Basel Tieracker 15; 3065 Bolligen Bellerivestr. 59; 8008 Zürich Brandgasse 29A; 9452, Hinterforst Rosengartenstr.61; 6280, Hochdorf	telefon: 055 535 39 62 061 261 94 46 031 301 32 46 044 383 85 37 076 491 95 66 079 820 71 50	e-mail: jeneiandras@gmx.net levente@dudas.li albertjonas@gmx.net peterdeaak@gmail.com go_jozsef@yahoo.co.uk szabi.szilagyi@ymail.com